

TŁUMACZENIE

UMOWA

między Unią Europejską a Czarnogórą w sprawie udziału Czarnogóry w operacji wojskowej Unii Europejskiej mającej na celu udział w powstrzymywaniu, zapobieganiu i zwalczaniu aktów piractwa i rozboju u wybrzeży Somalii (operacja „Atalanta”)

UNIA EUROPEJSKA (UE),

z jednej strony, oraz

CZARNOGÓRA,

z drugiej strony,

zwane dalej „stronami”,

UWZGLĘDNIAJĄC:

- przyjęcie przez Radę Unii Europejskiej wspólnego działania 2008/851/WPZiB w sprawie operacji wojskowej Unii Europejskiej mającej na celu udział w powstrzymywaniu, zapobieganiu i zwalczaniu aktów piractwa i rozboju u wybrzeży Somalii ⁽¹⁾ (operacja „Atalanta”) zmienionego decyzją Rady 2009/907/WPZiB ⁽²⁾,
- zaproszenie Czarnogóry przez UE do udziału w operacji dowodzonej przez UE,
- pomyślne zakończenie procesu formowania sił oraz zalecenie dowódcy operacji UE i Komitetu Wojskowego UE dotyczące zgody na udział sił Czarnogóry w operacji dowodzonej przez UE,
- decyzję Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa ATALANTA/2/2009 z dnia 21 kwietnia 2009 r. w sprawie przyjęcia wkładów państw trzecich w operację wojskową Unii Europejskiej mającą na celu udział w powstrzymywaniu, zapobieganiu i zwalczaniu aktów piractwa i rozboju u wybrzeży Somalii (Atalanta) ⁽³⁾ i decyzję Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa ATALANTA/3/2009 z dnia 21 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia komitetu uczestników operacji wojskowej Unii Europejskiej mającej na celu zapobieganie aktom piractwa i rozboju u wybrzeży Somalii, odstraszenie od nich oraz ich zwalczanie (Atalanta) ⁽⁴⁾, które zostały zmienione decyzją Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa ATALANTA/7/2009 ⁽⁵⁾,
- decyzję Czarnogóry z dnia 13 sierpnia 2009 r. o udziale w operacji „Atalanta”,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1**Udział w operacji**

1. Czarnogóra włącza się do wspólnego działania 2008/851/WPZiB w sprawie operacji wojskowej Unii Europejskiej mającej na celu udział w powstrzymywaniu, zapobieganiu i zwalczaniu aktów piractwa i rozboju u wybrzeży Somalii (operacja „Atalanta”), zmienionego decyzją 2009/907/WPZiB, oraz do wszelkich dalszych decyzji, na mocy których Rada Unii Europejskiej postanowi rozszerzyć tę operację, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy i wszelkimi wymaganymi ustaleniami wykonawczymi.

2. Wkład Czarnogóry w siły morskie dowodzone przez Unię Europejską (EUNAVFOR) nie narusza autonomii podejmowania decyzji przez Unię Europejską.

3. Czarnogóra zapewnia wykonywanie swojej misji przez jej siły i personel uczestniczące w operacji „Atalanta” zgodnie z:

— wspólnym działaniem 2008/851/WPZiB i ewentualnymi późniejszymi zmianami,

— planem operacji,

— wszelkimi środkami wykonawczymi.

4. Siły i personel oddelegowane przez Czarnogórę do udziału w operacji wykonują swoje obowiązki i postępują, mając na uwadze wyłącznie interes operacji „Atalanta”.

5. Czarnogóra informuje w odpowiednim czasie dowódcę operacji UE o wszelkich zmianach związanych z udziałem tego państwa w operacji.

Artykuł 2**Status sił**

1. Status sił i personelu oddelegowanych przez Czarnogórę do udziału w operacji „Atalanta” jest określony w umowie dotyczącej statusu sił zawartej przez Unię Europejską z Somalią, Dżibuti lub innym państwem regionu, z którymi taka umowa będzie musiała zostać zawarta na potrzeby prowadzenia operacji, lub w jednostronnym oświadczeniu w sprawie statusu

⁽¹⁾ Dz.U. L 301 z 12.11.2008, s. 33, sprostowanie w Dz.U. L 253 z 25.9.2009, s. 18.

⁽²⁾ Dz.U. L 322 z 9.12.2009, s. 27.

⁽³⁾ Dz.U. L 109 z 30.4.2009, s. 52.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 112 z 6.5.2009, s. 9 oraz addendum w Dz.U. L 119 z 14.5.2009, s. 40.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 270 z 15.10.2009, s. 19.

sił wydanym przez Kenię, Seszele lub inne państwo regionu, które wyda takie oświadczenie na potrzeby prowadzenia operacji.

2. Status sił i personelu oddelegowanych do dowództwa operacji lub grup dowodzenia usytuowanych poza obszarem wspólnych działań podlega ustaleniom między państwem przyjmującym dowództwo operacji i odpowiednie grupy dowodzenia a Czarnogórą.

3. Bez uszczerbku dla umów i oświadczeń dotyczących statusu sił, o których mowa w ust. 1 i 2, Czarnogóra sprawuje jurysdykcję nad swoimi siłami i personelem uczestniczącym w operacji „Atalanta”.

4. Czarnogóra jest odpowiedzialna za wszelkie związane z udziałem w operacji „Atalanta” roszczenia członków jej sił oraz personelu lub roszczenia ich dotyczące. Czarnogóra jest odpowiedzialna za podjęcie działań, w szczególności o charakterze prawnym lub dyscyplinarnym, przeciwko członkom swoich sił oraz personelu, zgodnie z własnymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

5. Czarnogóra zobowiązuje się do wydania przy podpisaniu niniejszej Umowy oświadczenia dotyczącego zrzeczenia się roszczeń w stosunku do wszystkich państw biorących udział w operacji „Atalanta”.

6. Państwa członkowskie Unii Europejskiej zobowiązują się do wydania przy podpisaniu niniejszej Umowy oświadczenia dotyczącego zrzeczenia się roszczeń odnoszących się do udziału Czarnogóry w operacji „Atalanta”.

Artykuł 3

Warunki przekazywania osób ujętych i przetrzymywanych w celu przeprowadzenia postępowania karnego

Jeśli Czarnogóra sprawuje jurysdykcję wobec osób, które popełniły lub są podejrzane o popełnienie aktów piractwa lub rozboju na wodach terytorialnych państwa nadbrzeżnego w obszarze objętym operacją, przekazywanie Czarnogórze przez EUNAVFOR osób ujętych w celu przeprowadzenia postępowania karnego i przetrzymywanych przez EUNAVFOR oraz zajętego mienia znajdującego się w posiadaniu EUNAVFOR-u następuje zgodnie z warunkami określonymi w załączniku, stanowiącym integralną część niniejszej Umowy.

Artykuł 4

Informacje niejawne

1. Czarnogóra przyjmuje środki konieczne do zapewnienia ochrony informacji niejawnych UE zgodnie z przepisami Rady Unii Europejskiej dotyczącymi bezpieczeństwa, zawartymi w decyzji Rady 2001/264/WE z dnia 19 marca 2001 r.

w sprawie przyjęcia przepisów Rady dotyczących bezpieczeństwa⁽¹⁾ i zgodnie z dalszymi wytycznymi wydanymi przez właściwe organy, w tym przez dowódcę operacji UE.

2. Jeśli UE i Czarnogóra zawrą umowę dotyczącą procedur bezpieczeństwa w przypadku wymiany informacji niejawnych, postanowienia takiej umowy mają zastosowanie w ramach operacji „Atalanta”.

Artykuł 5

Struktura dowodzenia

1. Wszyscy członkowie sił i personel uczestniczący w operacji „Atalanta” podlegają w pełni swoim organom krajowym.

2. Organy krajowe przekazują dowódcy operacji UE dowodzenie operacyjne i taktyczne lub kontrolę operacyjną i taktyczną nad swoimi siłami i personelem. Dowódca operacji UE jest upoważniony do delegowania swoich uprawnień.

3. Czarnogóra ma takie same prawa i obowiązki w kwestii bieżącego zarządzania operacją jak państwa członkowskie Unii Europejskiej, które w niej uczestniczą.

4. Dowódca operacji UE może w każdej chwili, po przeprowadzeniu konsultacji z Czarnogórą, wnioskować o wycofanie wkładu Czarnogóry.

5. W celu reprezentowania swojego krajowego kontyngentu w operacji „Atalanta” Czarnogóra mianuje starszego przedstawiciela wojskowego (SMR). SMR konsultuje się z dowódcą sił UE we wszystkich sprawach mających wpływ na operację oraz jest odpowiedzialny za bieżącą dyscyplinę kontyngentu.

Artykuł 6

Aspekty finansowe

1. Czarnogóra przyjmuje na siebie wszelkie koszty związane ze swoim udziałem w operacji, chyba że koszty te podlegają wspólnemu finansowaniu przewidzianemu w instrumentach prawnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 niniejszej Umowy, jak również w decyzji Rady 2008/975/WPZiB z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiającej mechanizm zarządzania finansowaniem wspólnych kosztów operacji Unii Europejskiej mających wpływ na kwestie wojskowe lub obronne (Athena)⁽²⁾.

2. Operacja „Atalanta” udziela czarnogórskiemu kontyngentowi wsparcia logistycznego w zamian za zwrot kosztów na warunkach przewidzianych w ustaleniach wykonawczych, o których mowa w art. 7. Obsługa administracyjna związana z tym wydatkami jest dokonywana poprzez mechanizm Athena.

⁽¹⁾ Dz.U. L 101 z 11.4.2001, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 345 z 23.12.2008, s. 96.

3. W przypadku śmierci, uszkodzenia ciała, strat lub szkód poniesionych przez osoby fizyczne lub prawne z państwa lub państw, w których prowadzona jest operacja, Czarnogóra, w przypadku ustalenia jej odpowiedzialności, wypłaca odszkodowanie na warunkach przewidzianych w umowie dotyczącej statusu sił – o ile taka umowa istnieje – o której mowa w art. 2 ust. 1 niniejszej Umowy.

Artykuł 7

Ustalenia wykonawcze do Umowy

Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa lub dowódca operacji UE i odpowiednie organy Czarnogóry dokonują między sobą wszelkich niezbędnych ustaleń technicznych i administracyjnych służących wykonaniu niniejszej Umowy.

Artykuł 8

Niewywiązywanie się ze zobowiązań

Jeżeli jedna ze stron nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań określonych w poprzednich artykułach, druga strona ma prawo do rozwiązania niniejszej Umowy z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.

Artykuł 9

Rozstrzyganie sporów

Spory dotyczące wykładni lub stosowania niniejszej Umowy są rozstrzygane między stronami na drodze dyplomatycznej.

Artykuł 10

Wejście w życie

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia pierwszego miesiąca następującego po wzajemnej notyfikacji

sobie przez strony zakończenia wewnętrznych procedur niezbędnych do tego celu.

2. Niniejsza Umowa jest tymczasowo stosowana od dnia jej podpisania.

3. Niniejsza Umowa pozostaje w mocy przez okres, w jakim Czarnogóra wnosi wkład w operację.

4. Zakończenie stosowania niniejszej Umowy nie wpłynie na żadne uprawnienia ani obowiązki wynikające z jej stosowania przed tym zakończeniem, w tym na uprawnienia osób przekazywanych, dopóki są przetrzymywane przez Czarnogórę lub dopóki prowadzone jest wobec nich postępowanie karne przez Czarnogórę.

Po zakończeniu operacji wszystkie uprawnienia przysługujące EUNAVFOR-owi na mocy załącznika do niniejszej Umowy mogą zostać przejęte przez osobę lub organ wyznaczone przez państwo sprawujące prezydencję Rady UE. Wyznaczoną osobą lub podmiotem może być między innymi pracownik dyplomatyczny lub urzędnik konsularny tego państwa akredytowany w Czarnogórze. Po zakończeniu operacji wszystkie powiadomienia, które zgodnie z niniejszą Umową miał otrzymać EUNAVFOR, będą przekazywane państwu sprawującemu prezydencję Rady UE.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego czwartego marca dwa tysiące dziesiątego roku w dwóch egzemplarzach w języku angielskim.

W imieniu Unii Europejskiej

W imieniu Czarnogóry

ZAŁĄCZNIK

PRZEPISY DOTYCZĄCE WARUNKÓW I TRYBU PRZEKAZYWANIA CZARNOGÓRZE PRZEZ SIŁY MORSKIE DOWODZONE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ (EUNAVFOR) OSÓB PODEJRZANYCH O POPEŁNIENIE AKTÓW PIRACTWA LUB ROZBOJU NA WODACH TERYTORIALNYCH PAŃSTWA NADBRZEŻNEGO NA OBSZARZE PROWADZENIA OPERACJI ORAZ PRZETRZYMYWANYCH PRZEZ EUNAVFOR ORAZ ZAJĘTEGO MIENIA ZNAJDUJĄCEGO SIĘ W POSIADANIU EUNAVFOR-U, A TAKŻE ICH TRAKTOWANIA PO TAKIM PRZEKAZANIU**1. Definicje**

Na użytek niniejszej Umowy:

- a) „piractwo” oznacza piractwo zdefiniowane w art. 101 UNCLOS;
- b) „rozbój” oznacza czyny zdefiniowane zgodnie z lit. a) popełnione na wodach terytorialnych państwa nadbrzeżnego w obszarze objętym operacją;
- c) „przekazana osoba” oznacza każdą osobę podejrzaną o zamiar popełnienia lub popełnienie aktów piractwa lub rozbój przekazaną Czarnogórze przez EUNAVFOR na mocy niniejszej Umowy.

2. Zasady ogólne

- a) Czarnogóra może zgodzić się, na wniosek EUNAVFOR-u, na przekazanie jej osób przetrzymywanych przez EUNAVFOR w związku z aktami piractwa lub rozbój oraz związanego z tym mienia zajętego przez EUNAVFOR i przekazać takie osoby i mienie swoim właściwym organom w celu przeprowadzenia dochodzenia i osądzenia.
- b) EUNAVFOR, działając na mocy niniejszej Umowy, przekazuje osoby jedynie właściwym organom ścigania Czarnogóry.
- c) Czarnogóra potwierdza, że osoby przekazane na mocy tych postanowień są traktowane, zarówno przed przekazaniem, jak i po nim, w sposób humanitarny i zgodnie ze zobowiązaniami w zakresie międzynarodowych praw człowieka, w tym z zakazem tortur i okrutnego, niehumanitarnego i poniżającego traktowania lub karania, zakazem samowolnych zatrzymań oraz zgodnie z wymogami sprawiedliwego procesu.

3. Traktowanie, ściganie i sądenie przekazanych osób

- a) Każda przekazana osoba jest traktowana w sposób humanitarny i nie jest poddawana torturom ani okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu, otrzymuje odpowiednie zakwaterowanie i wyżywienie, dostęp do opieki medycznej oraz ma możliwość przestrzegania praktyk religijnych.
- b) Każda przekazana osoba jest w krótkim terminie doprowadzana przed sąd lub inny organ uprawniony ustawowo do sprawowania władzy sądowej, który bezzwłocznie podejmuje decyzję o tym, czy osoba ta została zatrzymana zgodnie z prawem, a jeżeli zatrzymanie jest bezprawne – zarządza jej zwolnienie.
- c) Każda przekazana osoba ma prawo do osądzenia w rozsądnym terminie lub do zwolnienia.
- d) Przy rozstrzygnięciu o zasadności skierowanego przeciwko niej oskarżenia każda przekazana osoba ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jej sprawy przez właściwy, niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony prawem.
- e) Każdą przekazaną osobę oskarżoną o popełnienie przestępstwa uważa się za niewinną do czasu udowodnienia jej winy zgodnie z prawem.
- f) Przy rozstrzygnięciu o zasadności skierowanego przeciwko niej oskarżenia każda przekazana osoba ma prawo, na zasadach pełnej równości, co najmniej do następujących gwarancji:
 - 1) otrzymania niezwłocznie szczegółowej informacji w języku dla niej zrozumiałym o istocie i przyczynie skierowanego przeciwko niej oskarżenia;
 - 2) dysponowania odpowiednim czasem i możliwościami w celu przygotowania obrony i porozumienia się z ustanowionym przez siebie obrońcą;
 - 3) osądzenia bez nieuzasadnionej zwłoki;
 - 4) obecności na rozprawie, bronięcia się osobiście lub przez ustanowionego przez siebie obrońcę; otrzymania informacji, jeżeli nie posiada obrońcy, o istnieniu powyższego prawa; oraz posiadania wyznaczonego dla niej obrońcy w każdym przypadku, kiedy interes wymiaru sprawiedliwości tego wymaga, bez ponoszenia kosztów obrony w przypadkach, kiedy oskarżony nie posiada wystarczających środków na ich pokrycie;

- 5) zapoznania się ze wszystkimi dowodami przeciwko niej, w tym ze złożonymi pod przysięgą oświadczeniami świadków, którzy dokonali zatrzymania, oraz zapewnienia obecności i przesłuchania świadków obrony na tych samych warunkach, co świadków oskarżenia;
 - 6) korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie rozumie języka używanego w sądzie lub nie posługuje się tym językiem;
 - 7) nieprzymuszania do zeznawania przeciwko sobie lub do przyznania się do winy.
- g) Każda przekazana osoba skazana za przestępstwo ma prawo do odwołania się do sądu wyższej instancji w celu ponownego rozpatrzenia orzeczenia w odniesieniu do uznania jej winną i wymiaru kary zgodnie z prawem Czarnogóry.
- h) Czarnogóra nie przekazuje żadnej przekazanej osoby innemu państwu w celu przeprowadzenia dochodzenia lub osądzenia bez uprzedniej pisemnej zgody EUNAVFOR-u.

4. Kara śmierci

Żadna przekazana osoba nie zostaje skazana na karę śmierci ani na żadnej takiej osobie nie wykonuje się kary śmierci; żadna taka osoba nie podlega karze śmierci.

5. Dokumentacja i powiadomienia

- a) Wszelkie przekazania odbywają się na podstawie odpowiedniego dokumentu podpisanego przez przedstawiciela EUNAVFOR-u i przedstawiciela właściwych organów ścigania Czarnogóry.
- b) EUNAVFOR dostarcza Czarnogórze dokumentację dotyczącą zatrzymania każdej przekazanej osoby. Dokumentacja ta obejmuje, o ile to możliwe, informacje o stanie zdrowia przekazanej osoby podczas przetrzymywania, momencie przekazania jej organom Czarnogóry, przyczynie zatrzymania, czasie i miejscu dokonania zatrzymania oraz wszelkich decyzjach podjętych w związku z jej zatrzymaniem.
- c) Czarnogóra jest odpowiedzialna za prowadzenie dokładnej ewidencji dotyczącej każdej przekazanej osoby, która obejmuje między innymi dokumentację wszelkiego zajętogo mienia, stanu zdrowia osoby, miejsca jej przetrzymywania, wszelkich postawionych jej zarzutów i wszelkich istotnych decyzji podjętych podczas ścigania i sądenia.
- d) Dokumentacja ta jest udostępniana przedstawicielom UE i EUNAVFOR na pisemny wniosek skierowany do Ministerstwa Spraw Zagranicznych Czarnogóry.
- e) Ponadto Czarnogóra powiadamia EUNAVFOR o miejscu przetrzymywania wszelkich osób przekazanych na mocy niniejszej Umowy, pogorszeniu ich stanu zdrowia lub o wszelkich zarzutach niewłaściwego traktowania. Przedstawiciele UE i EUNAVFOR-u mają dostęp do osób przekazanych na mocy niniejszej Umowy, dopóki przebywają one w areszcie, i mogą je przesłuchiwać.
- f) Krajowe i międzynarodowe organizacje humanitarne mogą – na złożony przez siebie wniosek – odwiedzać osoby przekazane na mocy niniejszej Umowy.
- g) W celu zagwarantowania, by EUNAVFOR był w stanie zapewnić Czarnogórze terminową pomoc w zakresie stawiania się świadków z EUNAVFOR-u i dostarczania stosownych dowodów, Czarnogóra powiadamia EUNAVFOR o zamiarze wszczęcia postępowania karnego przeciwko wszelkim przekazanym osobom oraz o harmonogramie przedstawiania dowodów i wysłuchiwania zeznań.

6. Pomoc EUNAVFOR-u

- a) EUNAVFOR, w miarę posiadanych środków i możliwości, zapewnia Czarnogórze wszelką pomoc w celu prowadzenia dochodzeń w sprawie przekazanych osób i ich osądzenia.
- b) W szczególności EUNAVFOR:
 - 1) przekazuje dokumentację dotyczącą zatrzymania sporządzoną zgodnie z pkt 5 lit. b) niniejszych postanowień;
 - 2) przetwarza wszelkie dowody zgodnie z wymogami właściwych organów Czarnogóry zgodnie z ustaleniami wykonawczymi określonymi w pkt 8;
 - 3) dokłada starań, aby przedstawić zeznania świadków lub złożone pod przysięgą oświadczenia członków personelu EUNAVFOR-u, którzy uczestniczyli we wszelkich incydentach związanych z przekazaniem osób na mocy niniejszych postanowień;
 - 4) przekazuje wszelkie stosowne zajęte mienie będące w posiadaniu EUNAVFOR-u.

7. Związek z innymi prawami przekazanych osób

Postanowienia niniejszego załącznika nie mają na celu ustanowienia odstępstwa ani nie mogą być traktowane jako odstępstwo od jakichkolwiek praw przysługujących przekazanej osobie na mocy mającego zastosowanie prawa krajowego lub międzynarodowego.

8. Ustalenia wykonawcze

- a) Na potrzeby stosowania niniejszych postanowień kwestie operacyjne, administracyjne i techniczne mogą być przedmiotem ustaleń wykonawczych zatwierdzanych przez właściwe organy Czarnogóry, z jednej strony, oraz właściwe organy UE i właściwe organy państw wysyłających kontyngent krajowy do EUNAVFOR-u, z drugiej strony.
 - b) Ustalenia wykonawcze mogą dotyczyć między innymi:
 - 1) wskazania właściwych organów ścigania Czarnogóry, którym EUNAVFOR może przekazywać osoby;
 - 2) aresztu, w którym będą przebywać przekazane osoby;
 - 3) sposobu postępowania z dokumentami, w tym dokumentami związanymi z gromadzeniem dowodów, które są przekazywane właściwym organom ścigania Czarnogóry przy przekazywaniu osoby;
 - 4) punktów kontaktowych do celów powiadomień;
 - 5) formularzy wykorzystywanych przy przekazywaniu.
-